

har ønsket at udnytte retten til nytægning ved det pågældende selskabs udvidelse af aktiekapitalen.

Udvalget har anset det for ønskeligt, at sparekasserne opnår en vis mulighed for at placere deres midler i aktier uden at behøve at indhente tilladelse hertil i hvert enkelt tilfælde, dels — og i særlig grad — fordi det må synes naturligt, at sparekasserne i et vist omfang deltager i bestræbelser for at fremme de produktive investeringer inden for industrien m. v., dels fordi man har anset det for rimeligt, at sparekasserne får adgang til at anbringe en del af deres midler i mere værdifaste papirer.

Udvalget foreslår derfor, at sparekasserne frit skal kunne placere en begrænset del af deres midler i visse aktier. Man har været inde på den tanke at begrænse denne adgang til de aktier, i hvilke myndiges midler under overformynderiets bestyrelse kan anbringes, d. v. s. aktier, der daglig noteres på Københavns fondsbørs, og som i hvert af de sidste 10 regnskabsår har givet et årsudbytte på mindst 4 pct. Udvalget har dog ikke ment, at de angivne minimumskrav til udbyttet giver nogen væsentlig forøget sikkerhed, og har derfor alene gjort det til en betingelse, at det drejer sig om aktier, der daglig noteres på Københavns fondsbørs. En sådan betingelse synes på den anden side naturlig, også under hensyn til at netop den omstændighed har afgørende indflydelse på den pågældende akties salgbarhed. Til erhvervelse af andre aktier — bortset fra aktier i Fællesbanken og i de af sparekasserne drevne fællesvirksomheder — kræves således efter forslaget sparekasseinspektørens tilladelse.

I forslaget er der i lighed med de i banklovens § 12 fastsatte begrænsninger i bankernes adgang til aktieerhvervelse opstillet begrænsninger i sparekassernes adgang til at eje aktier og andelsbeviser — dog væsentligt strengere regler end for bankernes vedkommende. Det foreslås således, at den samlede bogførte værdi af aktier m. v. — bortset fra aktier i Fællesbanken og i de af sparekasserne drevne fællesvirksomheder — ikke må overstige 25 pct. af sparekassens egenkapital, at der inden for denne gruppe ikke må være aktier i ejendomsselskaber for mere end et beløb svarende til 15 pct. af egenkapitalen, at en sparekasse ikke må eje eller belåne aktier eller andelsbeviser i et enkelt selskab til et højere bogført beløb end 15 pct. af sparekassens egenkapital, og at en sparekasse ikke må eje eller belåne mere end 30 pct. af aktie- eller andelskapitalen i et enkelt selskab. Ved disse regler har man søgt dels at begrænse den risiko, som placeringen af en sparekasses midler i aktier m. v. kan medføre, dels at begrænse muligheden for, at sparekasser

gennem erhvervelse af aktier m. v. opnår en ikke ønsket indflydelse inden for det selskab, hvis aktier sparekassen har erhvervet.

Udover den angivne adgang til aktieerhvervelse kan aktier efter forslaget som nævnt kun erhverves med sparekasseinspektørens tilladelse. Fra udvalgets side vil man ikke finde det urimeligt, om en sparekasse, f. eks. hvor lokale interesser spiller ind, ønsker at købe aktier i selskaber, hvis aktier ikke er genstand for daglig notering, for derved gennem støtte investering af produktiv karakter. Man har imidlertid anset det for naturligt, at placeringen af denne art alene finder sted med sparekasseinspektørens tilladelse i det enkelte tilfælde.

Udenlandske værdipapirer vil kun kunne erhverves med sparekasseinspektørens tilladelse, og sådan tilladelse bør efter udvalgets mening kun gives, hvor ganske særlige hensyn — f. eks. nationale — gør sig gældende. Valutarisiko er ikke nogen naturlig risiko for sparekasserne, hvis forpligtelser altid lyder på betaling i danske kroner, og også bortset herfra går den risiko, der er forbundet med besiddelsen af udenlandske værdipapirer, ud over, hvad sparekasser normalt bør kunne udsætte sig for.

Stk. 7 åbner mulighed for, at sparekasser i begrænset omfang yder lån uden særlig sikkerhedsstillelse. Der er her i særlig grad sigtet til lån til mindre virksomheder, som — måske midlertidigt — ikke er i stand til at præstere nogen særlig sikkerhedsstillelse, men hvis forhold efter sparekassens opfattelse er af en sådan art, at et udlån uden særlig sikkerhedsstillelse anses for fuldt betryggende. Den svenske sparekasselov af 3. juni 1955 åbner i § 28, 3. stk., en tilsvarende mulighed, dog således at det enkelte lån højst må andrage 5 000 sv. kroner, og den samlede portefølje af sådanne udlån højst må andrage $\frac{1}{5}$ af sparbankens egenkapital. Udvalget har fundet, at det for at opnå de formål, som bestemmelsen tilsigter, vil være nødvendigt, at der gives mulighed for en långivning på indtil 10 000 kr. i de enkelte tilfælde, men finder omvendt, at det vil være rimeligt at fastsætte, at långivning af denne art ikke tilsammen må overstige 10 pct. af sparekassens egenkapital.

Stk. 8 svarer til § 10, stk. 4, i den nugældende sparekasselov med den ændring, at den handelsministeren i medfør af den nugældende lovs § 10, sidste stykke, tilkommende dispensationsbeføjelse er tillagt sparekasseinspektøren. Den nævnte dispensationsbeføjelse udøves allerede nu af sparekasseinspektøren på ministerens vegne i henhold til skrivelse fra handelsministeriet af 26. april 1951.